

# Garazi Murua

TALDEKO KAPITAINA



## GABARRA EZ DA GIZONEZKOEN SINBOLO ESCLUSIBOA: GUZTIONA DA



2002an ikusi zituen lehenengoz hamaika emakume kamiseta zuri-gorriarekin San Mamesen. Bere ametsa egia bihurtzeko aukerak errealak zirela ulertu zuen Garazi Muruak.

Athleticeko nesken taldeko kapitaina izatera iritsi zen, baina lesio batek behar baino lehen ekarri dio erretiroa.

 ONINTZA ENBEITA  HODEI TORRES / ARGIA CC BY-SA

### 29 urterekin erretiratu zara futboletik. Goiz samar akaso?

Gaztea naiz, eta oraindik futbola daramat botetan, baina azken urteak zailak izan dira. Bizkarreko lesio gogor bat izan dut, eta gaintituta gero ez dut zelaian parte hartzeko aukerarik izan. Denbora asko egin behar izan dut gelditu, eta hala-koetan beste batzuek hartzen dute norbere lekua. Gazteak oso maila onean ari dira, eta pentsatzen hasi nintzen ikasketak amaitzeaz nituela, eta agian, hauxe zela beste erronka batzuei heltzeko nire momentua. Besterik gabe.

### Bizkarreko lesioaren eraginez, minez jokatu zenuen bolada luze batez. Nola gogoratzen dituzu azken urteak?

2020an hasi nintzen lesioarekin. Hilabe-

te pare bat egin nituen gelditu, eta berriro jokatzen hasi nintzen. Kontua da, jokatzen hasi arren, harrezkero, bizkarreko minez bizi izan nintzela 2023an ebakuntza egin nuen arte. Lehian sartuta zaude-nean ez duzu geratu nahi, baina 2022ko irailean mina jasanezina izatera iritsi zen eta geratzea erabaki nuen. Beldurra nuen, ez bainekien zein prozesu jarraitu beharko nuen, eta mina nire bizitza baldintzatzen ari zen: herren egiten nuen, postura bakarrean lo egin nezakeen, zutik ezin nuen luzaro iraun, baina eserita ere ez... hernia diskal bi nituen bizkarhezurrean eta gaur egun halakoak ebakuntzarik gabe pasatzen direla esan zidaten. Pentsatzen nuen tratamendu kontserbadore batekin konponduko zidatela arazo eta hilabete batzuetan jokoan izango nintzela. Sintomak gutxitzeko balio izan

zidan tratamenduak, baina lehen mailako futbolera itzultzeko derrigor egin behar izan zidaten ebakuntza.

2023ko urtarrilean erabaki genuen kirofanotik pasatzea eta erabakirik onena izan zen. Oso ondo errekuperatu nintzen eta taldera itzuli nintzen, baina ordurako, urte bi neramatzen gelditu. Lortu nuen taldearen eritimoan entrenatzea, baina partidetan ezin izan nuen parte hartu. Urte bi asko dira partida ofizialetatik kanpo, eta min fisikoa gaintitu arren, min emozionala nuen. Horrek gogorrago egin zidan esperientzia.

### Mina desagertu da, baina futbola ere bai. Nolako da orain Garaziren bizitza?

Kirola egiten jarraitzen dut. Plakaketa gabeko errugbia probatu dut, adibidez.



# Garazi Murua

ALGORTA, 1995



Futbol profesionaletik erretiratuta, ez dauka milioi bat euro balio duen autorik garajejan. Lasai jubilatu da: "Besterik gabe". Lesio baten ondorioz jokatzeari utzi, ikasketak borobiltzeko astia hartuta, lantegi bat utzi eta bestera doanaren pausaz egin du aldaketa. Taldeak egin zuen kapitain. Abokatutzako mas-terra amaitu eta abokatu izateko bidean, ez daki ze talde aurkituko duen lanerako, baina bere lan egiteko modua taldekoa da orain ere.

Futbolearen jokatzeko dut abokatuen elkar-goko taldearekin ostiraletan, eta kirolaz beste leku batetik gozatzen ari naiz: ondo pasatzen dut, jendea ezagutzen ari naiz, harreman berriak egiteko balio dit... Euskadi Irratian ere ari naiz futbol partidak komentatzen, eta gustura. Politika da jokatu ezin dituzun partida horien berri ematea. Hori bai, ahal dudanero joaten naiz Lezamara: oraindik ere, nire taldea nire taldea da.

**Abokatuen elkargoko taldean ari zara futbolearen; izan ere, ikasketaz abokatu eta ekonomialaria zara. Ez zara futbolearen bakarrik ibili urte hauetan.**

Beste emakume askoren moduan, futbolearen ibili naizen urteetan, ikasten ere aritu naiz. Lehen mailan ari zarenean ez da erraza, baina ikasketei zeure eritmoa ezarrita, bateragarriak dira futbolarekin.

**Zentzu horretan, oso erreferente ezberdinak sortzen dira gizonezkoen eta emakumezkoen artean, ezta?**

Ezinbestean. Gure arteko distantziak handiak dira. Gizonezkoen lehen mailako futbolearen dauden kontratuak, bai kirolean bai publizitatean, ezin dira gurekin alderatu. Beste dimentsio batean daude. Gu ere profesionalak gara -hara, oraindik lehen pertsona hitz egiten dut!-, baina askoz ere maila apalagoan. Gure aurrezteko gaitasunak ez dauka haienarekin zerikusirik, eta argi dugu kirol ibilbidea amaitzen dugunean beste zozertan lan egin beharko dugula. Orduan, gure ibilbide profesionala garatzearekin batera, gerorako trantsizio hori ere prestatzen dugu.

**Lehen pertsona hitz egiten duzu, bai. Kapitaina izan zara urte askotan. Zeure sentitzen duzu taldea?**

Ohore eta erantzukizun hori izan dut. Nire kirol ibilbidea goxotasun eta maitasun handiz gogoratuko dut beti.

**Mutilen eta nesken kasuan, Athleticen behintzat, ez dira berdin aukeratzen kapitainak.**

Gizonezkoen taldean beteranotasunaren arabera izendatzen dira kapitainak, baina emakumezkoen kasuan aldagelak aukeratzen du bozketa bidez. Nik talde-

kideek kapitain izendatu izanaren ohera izan dut. Ederra da zure taldekideek zu aukeratzea haien kapitaina izateko.

**Konfiantza eta errespetua erakusten ditu horrek, edo?**

Bai, eta azken finean, kirol ibilbidetik gorde dezakezun gauzarik politenetakoa da hori: zure taldekideen maitasuna eta errespetua.



**Gizonezkoen taldean beteranotasunaren arabera izendatzen dira kapitainak, baina emakumezkoen kasuan aldagelak aukeratzen du bozketa bidez"**

**Getxoztarra zara izatez, eta Athleticen jokatu dituzun urte gehienak. Zu**

**futbolearen hasi, ordea, Ameriketako Estatu Batuetan hasi zinen.**

Nik beti jokatu izan dut futbolearen, baina umetan, eskolako taldean sartu nahi izan nuenean, ezin izan nuen pauso hori eman. Orduan,

gurasoen lan kontuek Nevada eraman gintuzten 10 bat

urterekin, eta han hasi nintzen talde misto batean jokatzeko. Bueltan Bizkerren hasi nintzen, herriko taldean. Hasi-eran mutilekin batera jokatu nuen, baina DBHrako salto horretan, legeak esaten zuen haurren kategoriatik aurrera ezin zela talde mistorik egon. Orduan, Bizkerreko nesken taldean jarraitu nuen Athleticen fixtatu ninduen arte.

**Zure agurreko bideoan ere, presente egon da Bizkerre.**

Urte politikak eman nituen han. Umeak ginen, eta egunen batean lehen mailan jokatzeko ametsa geneukan, Athleticen kamiseta jantzi nahi genuen... intentsitatez bizi nuen futbola orduan. Gainera, Bizkerrek beti egin du apustua emakumeen futbolaren alde. Algortarra izanda, eta bestela ere bai, oso harro eta pozik nago Bizkerreko harrobitik etortzeaz.

**Bideo horretan bertan esaten duzu, botak ez direla eskegitzen, oinordetzan ematen direla eta beste neska bati eman dizkiozula.**

Gu umeak ginenean gure erreferente gehienak, denak ez esatearren, gizonezkoak ziren. Hori zen telebistak erakusten zigun futbola. Niretzat inflexio puntua izan zen 2002a. Athleticen nesken lehen taldeak liga irabazi zuen eta azken partida San Mamesen jokatu zuten. Hor ikusi nuen nik aurrenekoz emakume talde bat San Mamesen, kamiseta zuri-gorria jantzita. Hor konturatu nintzen nik ere egin



nezakeela amets horrekin. Badakit amets egiteaz gain lan egin behar dela, zortea izan behar dela... baina amesteko aukera gutxienez eman zidan partida hark. Beraz, gure kirol ibilbideko gauza ederrenetakoa bat izan da, emakumezkoen futbolaren garapenean gure ekarpena egin ahal izatea eta orain futbolean hasten diren nesken (edo mutilen) erreferenteak izan ahal izatea.

**1995ekoa zara zu, eta 2002an sortuzen Athleticeko nesken taldea. Zertan garatu da onerako emakumeen futbola eta zer utzi duzu lortzeke?**

Ni lehen taldera iritsi nintzenerako, bidea nahikoa eginda zegoen. Gure aurrekoek zelairik txarrenetan jokatzen zuten, ordutegirik txarrenetan. Baliabide eskasekin eta inolako aitortzarik gabe egin zuten bidea. Ni taldera iritsi nintzenean, bazeuden lanaldi partzialeko kontratu batzuk, adibidez. Gauzek hobetzen jarraitu dute: lanaldi osoko kontratuak daude, hitzarmen kolektiboak sinatu dira... gehiago egin behar dugu, hala ere. Oraindik ere emakumeon profesionaltasun maila apala da eta komunikabideek emakumezkoen kirolari ematen dioten trataera ere aldatu egin beharko litzateke. Baliabideen aldetik, ostera, belar artifizialeko zelaiak kendu behar dira, eta emakumezkoen futbola estadio handietara eramán. Ez da bakarrik agertoki hobia izategatik: estadioak beti daude

hirien erdian eta entrenamendu zelaiak periferian. Zaleei erraztu egin behar zaie emakumezkoen kirolera iristeko modua. Gustatuko litzaidake, gainera, etorkizun ez oso urrun batean gizonak eta emakumeek elkarrekin negoziatzea hitzarmen kolektiboa.

**Emakumeei soldatak igotzea bezain justiziazkoa litzateke gizonen futbolarientak jaistea?**

Ez dakit horrek ze bilakaera izango duen, baina gutxieneko baldintzek berdinak izan behar lukete. Aukera berdintasun kontua da; horrek belaunaldi berrietan futbolari profesionalak izateko aukera gehiago sortuko litzuzke.

**Emakumeek ere estadio handietan jokatu behar dutela diozu. Gogoan daukazu San Mamesen jokatu zenuen lehen aldía?**

San Mamesen jokatu nuen lehen aldía ederra izan zen: Txapeldunen Ligako partida bat zen eta irabazi egin genuen. Hala ere, bereziki gogoratzen dudana eguna Erreginaren Kopako kanporaketa hura da: Athletic Madridentz kontra jokatu genuen eta 46.000 lagun etorri ziren San Mamesera. Negar egiteko gogoarekin ateratu nintzen zelaira. Hasierako hamakakoan jokatu nuen eta izugarria izan zen aldagelako eskailerak igo, eta San Mames beteta ikustea. 46.000 lagun gu babesten eta hauspotzen. Partida hartara iritertera-

koan sentitu nuena oso gutxitan sentitu dut.

**Desberdintasun handia dago Lezaman jokatzetik San Mamesen jokatzera?**

Bai, eta dena ez da beti onerako. Gerta daiteke estadio handian urduriegi jartzea ere. Dena den, halako momentua bizitzea merezi dugu emakumeok ere, eta nik nahi nuke ikusi emakumezkoen futbola hamabostero San Mamesen.

**Aurten gizonen lehen mailako taldeak Errege Kopa ekarri du Bilbora. Ospakizunetan irauli da Bizkaia osoa. 2016an irabazi zenuen emakumeok azken liga. Gabarraren hutsuneak hor jarraitzen du zuen kasuan.**

Izan ez diren gabarrak ez dira bueltatuko, baina emakumeen taldeak beste titulu bat irabazten duenean, gabarra ateratu egin behar da. Ez da gizonen sinbolo eskusiboa: guztiona da.

**Aurtengo ospakizuna kritikatu izan da. Zeuk zelán bizi izan zenuen?**

Berez, egun ederra izan zen, baina bai 2016an irabazi genuen hartan, zein emakumeek aurretik irabazitako lau liga haieran ez zen aitortzarik izan. Horrek eta horren inguruko aipamenik ezak gizonen ospakizuna gazi-goza egiten du. Etorkizunean, emakumeen garaipenak ospatzeko ere aterako da gabarra

